

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/17/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315205282
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2315205282.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Eva Barcajová a sudkýň: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom, O., C. XXX, zastúpený advokátkou: Mgr. PhDr. Zuzana Tománková Miková, PhD., MPH, so sídlom Bratislava, Šancová 110, proti žalovaným: 1. U. W., nar. XX.X.XXXX, bytom O., C. XXX, 2. U. W., nar. X.XX.XXXX, bytom B., Z. G. XXX/XX, 3. A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., C. XXX, všetci zastúpení advokátkou: JUDr. Lucia Sklenárová, advokátka, so sídlom Žiar nad Hronom, Ul. SNP 94, o vrátenie daru a iné, na odvolanie žalobu proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 5C/208/2015-97 zo dňa 9. novembra 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, žalovaným 1. až 3. priznal náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia vo výške 100 %. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 630 Občianskeho zákonníka, § 137 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca darovacou zmluvou zo dňa 20.4.2007 (V 1572/07) previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX, kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., a to: parc. č. 2253/1 o výmere 453 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/3 o výmere 69 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/4 o výmere 214 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/5 o výmere 132 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/1 o výmere 2143 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/3 o výmere 57 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/4 o výmere 766 m² - záhrady, parc. č. 2254/5 o výmere 767 m² - záhrady, parc. č. 2255/2 o výmere 171 m² - orná pôda; stavby súp. č. 678 na parc. č. 2253/3 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - autoopravárenská dielňa, súp. č. XXX na parc. č. 2254/3 - predajňa autosúčiastok v podiele 1/2-ice na žalovanú 1. (ako obdarovanú). Výzvou zo dňa 14.1.2015 (označenou ako návrh na zrušenie darovacej zmluvy dohodou) žalobca vyzval žalovanú 1. na vrátenie daru podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka, kde ako dôvod bola uvedená skutočnosť, že žalovaná 1. podala návrh na rozvod ich manželstva. Žalovaná 1. potvrdila doručenie predmetnej výzvy, avšak moment doručenia výzvy v konaní preukázaný nebol (ktorá povinnosť náleží žalobcovi), nakoľko uvedený poznatok nevzišiel ani z výsluchu strán sporu (v danom prípade žalovanej 1.), ani z listinných dôkazných prostriedkov predložených žalobcom (podací lístok), z ktorého vyplýva len tá skutočnosť, že v určitý deň (14.1.2015) bola na konkrétnej pošte podaná listina tam označená.

3. Z vykonaného dokazovania okresný súd uzavrel, že úlohou súdu v sporovom konaní je definitívne vyriešiť rozpory vo vzťahu strán, tzn. tým spôsobom, aby o obsahu výroku rozsudku nevznikali ďalšie spory, prípadne aby tento obsah ďalšie spory sám nevyvolal. Uvedenú vlastnosť petitu reflektuje potreba

jeho určitosti. V danom prípade je účelom žaloby určenie vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam špecifikovaným vyššie v 1/2 k celku, právnym dôvodom je vrátenie daru, pričom treba okrem uvedeného prihliadať a vysporiadať sa aj s právnym úkonom datovaným po výzve na vrátenie daru - darovacia zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1. ako darcom a žalovanými 2. a 3. ako obdarovanými. Z uvedeného pohľadu mal okresný súd za to, že prvý odsek žalobného petitu je v prvom rade materiálne nevykonateľný, nakoľko vydanie ideálnej polovice nehnuteľnosti je prakticky nerealizovateľná povinnosť nielen z pohľadu matérie, ale aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná 1. ako nevlastníčka podielu ho ani vydať nemôže, v druhom rade s prihliadnutím na tretí (určovací) odsek žaloby sa javí byť aj nadbytočným, nakoľko účelom žaloby a konania je zmena v subjekte vlastníka nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností, pričom právna relevancia a účinky výzvy na vrátenie daru súd musí v konaní riešiť ako otázku predbežnú. Druhý odsek žalobného petitu trpí nedostatkom určitosti v tom zmysle, že v prípade úspechu žalobcu v tejto časti petitu by sa obnovil predchádzajúcu vlastnícky vzťah k nehnuteľnosti (kde vlastníkom žiadanej polovice bola žalovaná 1.), čo je evidentne v rozpore so záujmom žalobcu, a teda petit definitívne nerieši sporné vzťahy strán. Rovnako ako v prípade prvého odseku s poukazom na právny stav veci a tretí odsek žalobného petitu súd otázku neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3. musí riešiť ako predbežnú. Za takmer správny považuje tretí odsek žalobného petitu, kde jednoznačnú určitosť petitu vylúčila absencia definície nehnuteľnosti označením registra („C“, „E“) predmetnej nehnuteľnosti podľa katastrálneho zákona. Moment doručenia výzvy na vrátenie daru je v danom prípade podstatný vo vzťahu k určaniu platnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3., nakoľko v prípade, ak by inak hmotnoprávne účinná výzva na vrátenie daru (teda s účinkami ex nunc k doručeniu) bola žalovanej 1. doručená pred uzatvorením darovacej zmluvy so žalovanými 2. a 3., skutočne by išlo o absolútne neplatný právny úkon podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že nikto nemôže previesť na druhého viac práv, než sám má. V prípade, ak by takáto výzva na vrátenie daru bola žalovanej 1. doručená po platnom a účinnom uzatvorení darovacej zmluvy s deťmi, nenastali by jej hmotnoprávne účinky podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka z dôvodu nedostatku legitimácie na strane žalovanej 1. Moment doručenia výzvy na vrátenie daru však v konaní preukázaný nebol, na základe čoho okresný súd nemal právny dôvod vyhodnotiť darovaciu zmluvu medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3. ako neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre nedostatok vlastníckeho práva k predmetu zmluvy na strane žalovanej 1. ako daryne v čase prevodu). V konaní nebola relevantne preukázaná ani existencia darovacej zmluvy, ktorej určenia neplatnosti sa žalobca domáhal, a ktorú dôkaznú povinnosť vzhľadom na zásadu kontradiktórnosti konania nepochybne mal, pričom ak nemal možnosť ju predložiť, mal možnosť navrhnúť jej zabezpečenie, čo však neurobil. Vo vzťahu k hmotnoprávnym účinkom výzvy na vrátenie daru mal okresný súd za to, že dôvody vrátenia daru síce možno rozšíriť resp. zmeniť až do podania žaloby (nakoľko zákon nevyžaduje prísne formálne náležitosti výzvy na vrátenie daru, zo znenia § 630 Občianskeho zákonníka vyplýva potreba oznámiť vôľu darcu dar vrátiť a dôvod), pričom aj samotnú žalobu možno považovať za výzvu na vrátenie daru, v konkrétnom prípade však treba prihliadať na preukázanú skutočnosť, že dňom 5.2.2015 bol príslušným katastrálnym úradom povolený vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným vyššie vcelku na žalovaných 2. a 3. ako spoluvlastníkov, vzhľadom na ktorú skutočnosť je irelevantné vyzývať žalovanú 1. na vrátenie daru po 5.2.2015, keďže po 5.2.2015 žalovaná 1. už nebola vlastníčkou daru, o vrátenie ktorého sa žalobca výzvou domáhal. Preto mal za to, že jediným dôvodom na vrátenie daru, na ktorý možno ako na relevantný prihliadať, za predpokladu, že by bol preukázateľne doručený do sféry dispozície žalovanej 1. do 5.2.2015 s poukazom na jej hmotnoprávnu legitimáciu k predmetu konania, by bol dôvod uvedený vo výzve na vrátenie daru datovanej na 14.1.2015 (podanie návrhu na rozvod manželstva), ktorý ako dôvod nespĺňa hmotnoprávny predpoklad účinnej výzvy podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka (...ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.), nakoľko podanie návrhu na rozvod manželstva rozhodne nemožno považovať za konanie zodpovedajúce hrubému porušeniu dobrých mravov. Ďalšie dôvody pre vrátenie daru boli žalobcom formulované a vnesené preukázateľne po 5.2.2015 (v rámci žaloby a dodatočne), kedy žalovaná 1. už nedisponovala hmotnoprávnym vzťahom k predmetu konania, na základe čoho sú irelevantné a prvoinštančný súd sa nimi z uvedeného dôvodu podrobne ani nezaoberal. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je žaloba plne nedôvodná v plnom rozsahu.

4. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku s poukazom na plný procesný úspech žalovaných 1. až 3. vo veci, a teda na právo na 100% náhradu vzniknutých trov konania a trov právneho zastúpenia.

5. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie, ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Poukázal na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), g) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že súd prvej inštancie nepoučil strany ani písomne, ani na pojednávaníach o ich procesných povinnostiach a právach, hoci sa pojednávalo dňa 13.10.2016, keď nesprávne tvrdí, že ak je žalobca zastúpený právnym zástupcom, nemá povinnosť tohto pre nedostatok vo formulácii petitu upozorniť a dať mu priestor na jeho opravu. Ďalej poukázal na § 186 ods. 2 Civilného sporového poriadku a vyjadrenie žalovaných k žalobe zo dňa 24.7.2015, v ktorom je uvedené, že tak isto je pravdou, že žalobca zaslal žalovanej 1. zrušenie darovacej zmluvy dohodou zo dňa 14.1.2015. Teda existovala zhoda medzi stranami v tom, že dňa 14.1.2015 bola zaslaná výzva na vrátenie daru. Táto skutočnosť bola rozporovaná na pojednávaní dňa 13.10.2016, keď právna zástupkyňa žalovaných spochybnila moment doručenia výzvy na vrátenie daru, keď podací lístok preukazuje len, že niečo bolo podané, nie doručené. Súd konal v rozpore s § 151 až § 153 Civilného sporového poriadku a bol povinný vychádzať zo zhodných tvrdení strán o skutkovej otázke. Žalovaná 1. už pred začatím konania disponovala obálkou, v ktorej jej bola doručená písomnosť žalobcu, pre nemožno hovoriť o skorom uplatnení prostriedku procesnej obrany, ak námietku nedoručenia alebo neskoršieho doručenia vnáša do konania na poslednom pojednávaní bez akéhokoľvek dôkazu vyvracajúceho tvrdenie žalobcu. Poukázal na čl. 5 a čl. 8 Civilného sporového poriadku, keď priznanie súdnej ochrany pre takýto spôsob výkonu práv žalovanej strany je v rozpore so základnými zásadami civilného procesu. Pričom pri absencii postupu podľa § 181 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku bola postupom súdu odňatá možnosť uplatniť prostriedky procesného útoku strane žalobcu. Ak žalobca preukázal poštovým dokladom odoslanie zásielky adresovanej žalovanej 1., ktorá prevzatie zásielky vo svojom písomnom vyjadrení nepoprela a zásielka sa nevrátila žalobcovi ako odosielateľovi, mal za preukázané, že zásielku odoslanú žalovanej 1. jej bola doručená najneskôr posledný deň úložnej lehoty dňa 1.2.2015. Z týchto dôvodov ide pri dôkaze o doručení zásielky žalovanej 1. o dôkaz, ktorý nemohol ako žalobca uplatniť pred súdom prvej inštancie, a preto žiada odvolací súd, aby pripustil vykonanie tohto dôkazu oboznámením obsahu listiny podľa § 384 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Súd postupoval v rozpore s § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku, kedy neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Následné rozhodnutie bolo pre žalobcu prekvapivé. Súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Z odôvodnenia sa nedozvedel, z akého dôvodu súd nevykonal ním navrhované dôkazy, hoci na absencii žalobcom navrhovaného dôkazu zakladá neunesenie dôkazného bremena na strane žalobcu. Nesúhlasí s tvrdením súdu na strane 7 prvý odsek, keď v žalobe označil dôkazy a požiadal o ich zabezpečenie (kópia darovacia zmluva č. V 434/2015, kópia návrhu na povolenie vkladu do katastra nehnuteľností, rozhodnutie Okresného úradu Galanta o povolení vkladu zo dňa 5.2.2015, identifikácia (slovná i grafická) parcel... vrátane geometrického plánu). Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd sa k petitu vyjadruje spôsobom, že tento nie je postačujúci, resp. nesprávny ale v odôvodnení neuvádza aký petit by považoval za správny a z akého konkrétneho dôvodu nie je možné žalobnému petitu vyhovieť. Má za to, že podľa novej procesnej úpravy sa ako žalobca môže dovoliavať určenia platnosti/neplatnosti úkonov spolu s plnením. Súd je povinný rozhodnúť o každom výroku osobitne. Zároveň zamietnutie jedného výroku zároveň nemôže byť dôvodom automaticky zamietnuť všetky ostatné. Ako žalobca petitom sledoval cieľ získať naspäť do vlastníctva polovicu nehnuteľnosti, ktorú žalovanej 1. daroval (obsah tretieho výroku). V prvom rade sa okresný súd mal vysporiadať s otázkou platnosti/neplatnosti darovacej zmluvy medzi žalovanými (druhý výrok). Ak by si súd ustálil, že darovacia zmluva je absolútne neplatná, až potom mohol rozhodovať o tom, že žalovaná 1. je povinná vydať dar žalobcovi (prvý výrok). Tvrdenie súdu bod 13 o vylúčení určitej petitu pre absenciu definície nehnuteľnosti označením registra C, E sa nezakladá na pravde s poukazom na str. 7 žaloby (tabuľka „Prehľad registra „C“ evidované na katastrálnej mape“). Nesúhlasí s úvahou súdu (bod 15) rozsudku, že návrh na rozvod manželstva ako dôvod nespĺňa hmotnoprávny predpoklad účinnej výzvy podľa § 630 Občianskeho zákonníka, keď takýto návrh nemožno považovať za konanie zodpovedajúce hrubému porušeniu dobrých mravov. Nikdy neuvádzal, že podanie návrhu na rozvod považuje za správanie proti dobrým mravom, za správanie v rozpore s dobrými mravmi zo strany žalovanej 1. videl v dôvodoch ako fyzické, psychické a ekonomické týranie a jeho údajný alkoholizmus ako hrubé a znevažujúce ohováranie. Konaním v súlade s dobrými mravmi nie je ak žalovaná 1. zatajila a následne dlhé roky zatajovala, že nie je biologickým otcom dieťaťa (žalovaný 3.), označenie žalobcu za tyrana. Okresný súd sa vôbec dôkazmi ako úverová zmluva (rok 2008 na základe ktorej sa žalobca stal spoludržníkom), potvrdenie obce o dobrej povesti žalobcu, potvrdenie výzvy na vypratanie nehnuteľnosti zo strany žalovaných 2. a 3. a odpoveď Okresného úradu Galanta, odpoveď OR PZ Galanta, rozsudok 8C/183/2015 nezaoberal, s odôvodnením, že boli vznesené

po 5.2.2015. V odôvodnení si okresný súd odporuje, keď tvrdí, že nie je známy moment doručenia výzvy na vrátenie daru a teda nemôže rozhodnúť o tom, že žalovaná 1. previedla na žalovaných 2. a 3. nehnuteľnosť v čase, keď ju už nevlastnila a na druhej strane konštatuje, že ďalšie dôvody na vrátenie daru boli žalobcom formulované a vznesené preukázateľne po 5.2.2015, kedy žalovaná 1. už nedisponovala hmotnoprávnym vzťahom k predmetu konania. Záver okresného súdu, že pre posúdenie, či konanie žalovanej 1. naplnilo zákonný dôvod domáhať sa vrátenia daru zo strany žalobcu, je časovo ohraničené podaním žaloby, nemá oporu v judikatúre. Konanie žalovanej 1. po doručení výzvy na vrátenie daru, nakladanie s nehnuteľnosťou v zmysle scudzenia, hodnotí ako obchádzanie zákona, teda úkon postihnutý absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a v trestnoprávnej rovine za dokonaný trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 Trestného zákona. Okresný súd posudzoval časovú a vecnú rovinu správania žalovanej 1. v rozpore s rozhodnutím NS SR sp. zn. 2 Cdo 108/2007 a formuláciu petitu v rozpore s nálezom Ústavného súdu SR I. ÚS 192/2015 a NS SR 5Cdo/254/2009.

6. Žalovaní odvolanie nepodali, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrili a uviedli, že s dôvodmi odvolania nesúhlasia a v plnom rozsahu sa stotožňujú so závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd správne žalobu zamietol v súlade s § 216 ods. 1 Civilného sporového poriadku, poučovania povinnosť vo vzťahu k nedostatku petitu by bola v rozpore so zásadou rovnosti sporových strán, keď žalobca nebol stranou so zvýšenou potrebou ochrany. Žalobca nepreukázal moment doručenia výzvy, neunesol dôkazné bremeno. Odvolací súd by nemal pripustiť vykonanie dôkazu, keď aj na pojednávaní vo veci samej žalobca nevyužil možnosť navrhnuť vykonanie ďalšieho dôkazu. Okresný súd vykonal všetky navrhnuté dôkazy a tieto vyhodnotil. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 13.10.2016 vyplýva, že strany nemajú ďalšie návrhu na doplnenie dokazovania. Okresný súd nemohol určiť, že darovania zmluva bola absolútne neplatná, keď v čase prevodu žalovanej 1. nič nebránilo nehnuteľnosť previesť, žalobca nepreukázal moment doručenia výzvy na vrátenie daru, ale ani dôvody na ktoré vo výzve poukazoval, neboli dôvodmi v dôsledku ktorých by sa žalobca mohol domávať vrátenia daru a teda nemohlo dôjsť týmto úkonom k obnoveniu vlastníckeho práva žalobcu k predmetnej nehnuteľnosti. Uvedenie dôvodov návrhu na rozvod manželstva bolo len využitím práva a zároveň povinnosti návrh na rozvod odôvodniť.

7. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťa (355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody § 365 ods. 1 písm. b), d), g) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, s použitím § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vo veci správne rozhodol, ak žalobu zamietol v celom rozsahu (určiť, že právny úkon, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žalovaná 1. je povinná vydať žalobcovi dar - ideálnu 1/2-icu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., že darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený dňa 5.2.2015 pod č. V 434/2015 medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3. je absolútne neplatná, že, žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ica nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., a to: parc. č. 2253/1 o výmere 453 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/3 o výmere 69 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/4 o výmere 214 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/5 o

výmere 132 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/1 o výmere 2143 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/3 o výmere 57 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/4 o výmere 766 m² - záhrady, parc. č. 2254/5 o výmere 767 m² - záhrady, parc. č. 2255/2 o výmere 171 m² - orná pôda; stavby súp. č. XXX na parc. č. 2253/3 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - autoopravárenská dielňa, súp. č. XXX na parc. č. 2254/3 - predajňa autosúčiastok) a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom, ktorý namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil.

10. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca podal žalobu na okresný súd dňa 13.3.2015, v ktorej okrem iného označil dôkaz a požiadal o jeho zabezpečenie kópiu darovacej zmluvy č. V 434/2015. Darovacou zmluvou zo dňa 20.4.2007 previedol žalobca vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam v podiele 1/2-ice na žalovanú 1. Výzvou zo dňa 14.1.2015 (označenou ako návrh na zrušenie darovacej zmluvy dohodou) žalobca vyzval žalovanú 1. na vrátenie daru podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka, ako dôvod uviedol skutočnosť, že žalovaná 1. podala návrh na rozvod (podané na poštovú prepravu - podací hárok na čl. 18). Na pojednávaní dňa 10.5.2016 (zápisnica z pojednávania na čl. 79) sa začalo dokazovanie vo veci (boli vypočutí právni zástupcovia strán). Na pojednávaní dňa 13.10.2016 bolo ukončené dokazovanie a za účelom vyhlásenia rozsudku bolo pojednávanie odročené (na deň 19.11.2016).

11. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu (obdobne § 118 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016).

12. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že súd je pred ďalším postupom vo veci povinný určiť, ktoré skutkové tvrdenia považuje medzi stranami za sporné a ktoré za nesporné. Za rovnako sudca na prvom pojednávaní oznámi, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Náležité splnenie uvedených povinností je podmienené dôsledným oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami, celkovým skutkovým stavom veci, procesnými podaniami strán a musí v neposlednom rade vychádzať z predbežného právneho posúdenia veci. Obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení a vymedzenie predmetu dokazovania má zásadný význam pre ďalší procesný postup strán v kontradiktórnom sporovom konaní. Postup súdu je pre strany a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný. Súd je zároveň povinný umožniť stranám adekvátne reagovať na vzniknutú procesnú situáciu a vytvoriť im priestor na uplatnenie primeraných prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany vo vzťahu k ochrane ich subjektívnych práv a oprávnených záujmov. Taktiež je sudca povinný na prvom pojednávaní stranám a ich zástupcom oznámiť predbežné právne posúdenie veci, ktorého účelom je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie tzv. prekvapivých rozhodnutí.

13. K námietke žalobcu, že okresný súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že riadne nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP, keď neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci, je nutné uviesť, že je opodstatnená. Z ustanovenia § 181 ods. 2 CSP vyplýva obligatórna povinnosť súdu oboznámiť strany nielen o predbežnom právnom posúdení veci, ale aj uviesť, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné (ktoré považuje za nesporné), a tiež označiť dôkazy, ktoré vykoná, a ktoré nevykoná. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie dňa 10.5.2016, na ktorom začal vykonávať dokazovanie (teda ešte za účinnosti OSP) tým, že právni zástupcovia strán predniesli svoje prednesy, avšak nepostupoval podľa § 118 ods. 2 OSP, keď pojednávanie bolo odročené za účelom vypočutia strán a doplnenia dokazovania. Následného pojednávania dňa 13.10.2016 sa zúčastnili strany a aj ich právni zástupcovia, pričom okresný súd na jeho začiatku, podľa obsahu zápisnice, iba oboznámil prítomných s doterajším priebehom konania. Na tomto pojednávaní okresný súd vykonal dokazovanie prednesmi právnych zástupcov strán, následne bolo vyhlásené dokazovanie za skončené a pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na termín 9.11.2016 (ktorého sa osobne zúčastnila právna zástupkyňa žalovaných). Odvolací súd má za to, že okresný súd nepostupoval vôbec podľa § 181 ods. 2 CSP, keď na pojednávaní dňa 13.10.2016 za prítomnosti strán (právnych zástupcov), ktoré sa na pojednávaní od súdu prvej inštancie mali dozvedieť predbežné právne posúdenie veci, ako aj to, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné,

prípadne nepreukázané, a to minimálne uvedením ako sporného dňa doručenia výzvy žalobcu žalovanej 1. na vrátenie daru ako aj skutočnosť, ktoré dôkazy budú súdom prvej inštancie vykonané, ktoré naopak. Postup prvoinštančného súdu minimálne ohľadom neuvedenia spornosti dňa doručenia výzvy na vrátenie daru žalovanej 1. treba hodnotiť ako zmarenie produkovať strane (žalobcovi) konkrétne dôkazy o tejto skutočnosti. V spojení s uvedením odvolací súd sa odvolací súd stotožňuje s argumentom žalobcu, ktorý poukázal na to, že právna zástupkyňa žalovaných spochybnila doručenie výzvy až na pojednávaní dňa 13.10.2016 a to bez uvedenia vlastného tvrdenia (podľa § 151 ods. 2 CSP), hoci vo vyjadrení žalovaných k žalobe zo dňa 4.7.2015 doručenie nebolo spochybnené. Podľa odvolacieho súdu takýto procesný postup súdu prvej inštancie bol tiež v rozpore s § 151 a § 153 CSP.

14. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

15. Podľa § 132 ods. 3 CSP, žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

16. Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

17. Odvolací súd sa stotožnil s argumentom žalobcu, ktorý nesúhlasí s tvrdením okresného súdu (odsek 14 na strane 7 posledná veta), týkajúceho sa darovacej zmluvy (uzavretej medzi žalovanými), že ju mal žalobca predložiť, resp. navrhnuť jej zabezpečenie. Pričom odvolací súd poukazuje na obsah spisu, žalobca nielenže už v žalobe navrhol tento dôkaz (okrem iných), ale aj požiadal súd prvej inštancie o jeho zabezpečenie. S ohľadom uvedeného teda ani odvolaciemu súdu nie je zrejmé z akého dôvodu súd prvej inštancie nezabezpečil žalobcom navrhnutý dôkaz (nevykonal) a prečo nepostupoval v súlade s § 185 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

18. Podľa § 160 ods. 1 CSP (obdobne § 5 OSP účinný k 30.6.2016), súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, ods. 3 písm. b) poučovaciu povinnosť podľa odsekov 1 a 2 súd nemá, b) strana zastúpená advokátom, právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, odborovou organizáciou alebo fyzickou osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

19. Odvolací súd prisvedčil odvolateľovi, ktorý nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie (odôvodnenie rozsudku 9. odsek strana 5), že ak je strana v konaní zastúpená advokátom a petit žaloby nezodpovedá zákonným kritériám, súd prvej inštancie nemá povinnosť žalobcu upozorniť na takýto nedostatok. Výnimka z poučovacej povinnosti súdu (§ 160 ods. 3 CSP) ktorá dopadá na stranu sporu zastúpenú advokátom, sa týka iba poučenia o spôsobe a účinkoch výkonu práv a povinností procesnej povahy, v žiadnom prípade sa netýka jednotlivých (obsahových a formálnych) stránok procesných úkonov strany. Skutočnosť, že je strana zastúpená advokátom, nemôže mať za následok zúženie rozsahu jeho procesných práv a povinností; opačný názor by odporoval zásade rovnosti strán (čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR), (pozri Uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 218/2013).

20. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

22. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

23. Odvolací súd poukazuje i na to, že obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho

uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

24. Porušením práva na spravodlivý proces je možné podľa odvolacieho súdu chápať i taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd strane znemožní realizáciu tých práv, ktoré jej priznával Občiansky súdny poriadok, teraz už Civilný procesný poriadok za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými predpismi.

25. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

26. S poukazom na vyššie uvedené je potom nesporné, že prvoinštančný súd pochybil, ak vo veci vyhlásil rozsudok dňa 19.11.2016, keď na pojednávaní (dňa 13.10.2016), na ktorom bolo ukončené dokazovanie za prítomnosti strán neurčil nesporné a sporné skutkové tvrdenia (minimálne v súvislosti s dňom doručenia výzvy žalobcu žalovanej 1. na vrátenie daru a ani neuviedol svoj predbežný právny názor vo veci. Okresný súd teda porušil svoju obligatórnu povinnosť v zmysle § 181 ods. 2 CSP. Zároveň porušil § 185 ods. 1 CSP, keď nerozhodol, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, už tým, že žalobcom navrhnutý dôkaz darovaciu zmluvu (uzavretá medzi žalovanými) nezabezpečí, napriek tomu, že žalobca si svoju povinnosť ohľadom uvedenej zmluvy podľa § 132 CSP splnil. Tým, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 181 ods. 2 a § 185 CSP, porušil zákonom dané procesné práva žalobcu. Odvolací súd sa stotožnil v tejto časti s odvolacou argumentáciou žalobcu a v dôsledku porušenia uvedených zákonných ustanovení súdom prvej inštancie mu neostávalo nič iné, než tento rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) OSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

28. Povinnosťou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude opätovne vec komplexne i s prihliadnutím na argumenty predstreté v odvolacom konaní posúdiť, prejednávať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, v ktorom odstráni procesné pochybenie, ktorého nedostatok spôsobil aj nutnosť zrušenia jeho rozsudku, a to už podľa aktuálne účinného CSP (§ 181 ods. 2 a § 185 CSP), teda určí sporné a nesporné skutkové tvrdenia, uvedie svoj predbežný právny názor, následne znova posúdi žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a potom vo veci znova rozhodne, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdi z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, výsledky dokazovania posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení (s ich uvedením) pričom rozhodnutie náležite odôvodni v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

29. Odvolací súd dáva súdu prvej inštancie do pozornosti, že súčasťou podania žalobcu doručeného odvolaciemu súdu po predložení spisového materiálu na rozhodnutie o odvolaní žalobcu je poskytnutie informácie Slovenskej pošty, a.s. o dni doručenia zásielky žalovanej 1. (na čl. 137 spisu).

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

31. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).